

บทที่ 4

ผลการทดลอง

4.1 ผลการประเมินด้านต่างๆ

จำนวนอาสาสมัครที่ทำการศึกษาค้างนี้ 20 คน แต่มีอาสาสมัครที่ออกจากการทดลอง 2 คน เนื่องจากทานคอลลาเจนไม่ต่อเนื่อง จึงเหลืออาสาสมัคร 18 คน เป็นชาย 6 คน หญิง 12 คน

ตารางที่ 4.1 ช่วงอายุของอาสาสมัครที่ร่วมในการวิจัย

ช่วงอายุ	จำนวน (คน)	ออกระหว่างทดลอง (คน)
26 - 35 ปี	7	1
36 – 45 ปี	8	1
46 – 55 ปี	3	0
56 - 65 ปี	2	0

ตารางที่ 4.2 แสดงลักษณะภายนอกของคอลลาเจนที่ใช้ในการทดลอง

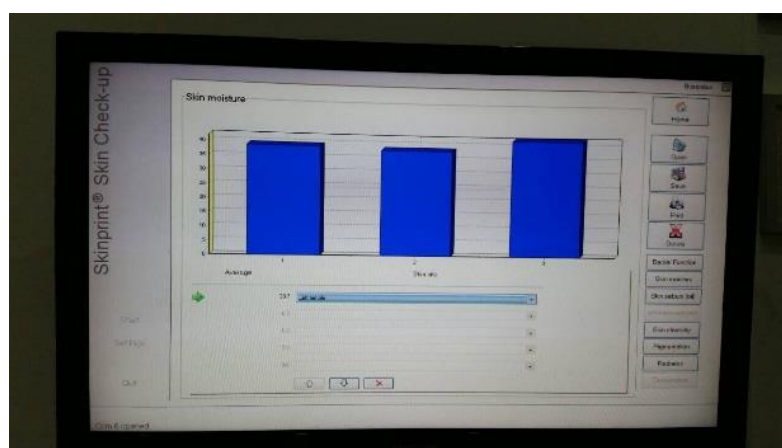
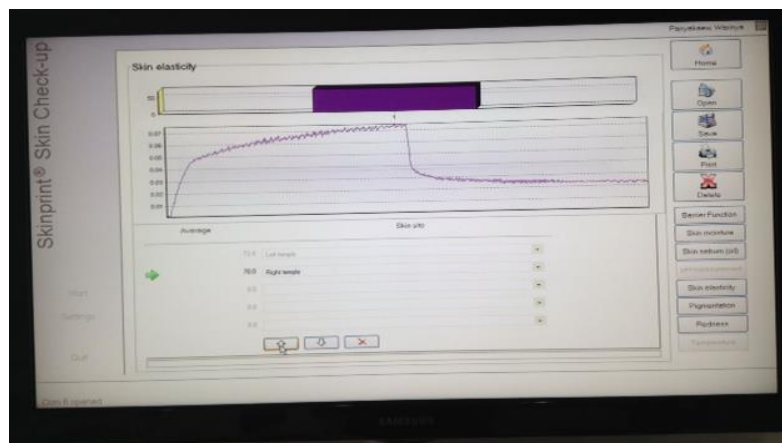
ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการทดลอง	ลักษณะภายนอกที่ปรากฏ
คอลลาเจนเมื่อเป็นผงแห้ง	เป็นผงละเอียดสีขาวนวล ไม่มีกลิ่น
คอลลาเจนเมื่อละลายน้ำ	ละลายน้ำได้รวดเร็ว สีใส นวล มีกลิ่นฉ่ำเล็กน้อย

ภาพที่ 4.1 แสดงลักษณะของคอลลาเจนผง

ภาพที่ 4.2 แสดงลักษณะผงคอลลาเจนเมื่อละลายน้ำ

ภาพที่ 4.3 แสดงหน้าจอตัวอย่างผลการตรวจสภาพผิว

ภาพที่ 4.4 แสดงการใช้เครื่องมือตรวจความชุ่มชื้น (Corneometer) และความยืดหยุ่น (Cutometer)

4.2 ผลการประเมินความชุ่มชื้นของผิวหนัง

ผลการวัดความชุ่มชื้นของผิวด้วยเครื่อง Corneometer ก่อนรับประทานคอลลาเจน (D0) และหลังรับประทานคอลลาเจน (D84)

ตารางที่ 4.3 ผลการวัดความชุ่มชื้นของผิวหนังของอาสาสมัคร

อาสาสมัคร	M_L_D0	M_R_D0	M_L_D84	M_R_D84
คนที่ 1	51	48.7	58.3	60
คนที่ 2	56.7	47.3	61.7	53.7
คนที่ 3	80	76.3	69	60
คนที่ 4	39.7	40.3	45	54.3
คนที่ 5	42.7	38	59.3	58.3
คนที่ 6	54.3	59.3	55.3	63.7
คนที่ 7	47	50.7	64.3	63.3
คนที่ 8	52.3	41.3	55.3	61
คนที่ 9	53	56.7	62.3	71
คนที่ 10	35.3	40	54	50
คนที่ 11	27.7	35.7	53.3	54.3
คนที่ 12	38.3	52.3	63.7	59
คนที่ 13	60.7	54	66	53.3
คนที่ 14	48	53.3	65.7	62.7
คนที่ 15	45.3	44.3	45.3	42.7
คนที่ 16	34.3	44.7	53.7	55.7
คนที่ 17	35	52.7	51.3	45
คนที่ 18	63.7	59.7	69	63.4
คนที่ 19	39.3	34.7	-	-
คนที่ 20	51.3	42.3	-	-

หมายเหตุ. คนที่ 19 และคนที่ 20 ให้ออกจากการทดลองเพราะรับประทานไม่ต่อเนื่อง

จากข้อมูลในตารางที่ 4.3 นำมาประเมินผลค่าเฉลี่ยความชุ่มชื้นของผิว ดังนี้

$$H_0 : \mu_{\text{หลัง}} = \mu_{\text{ก่อน}}$$

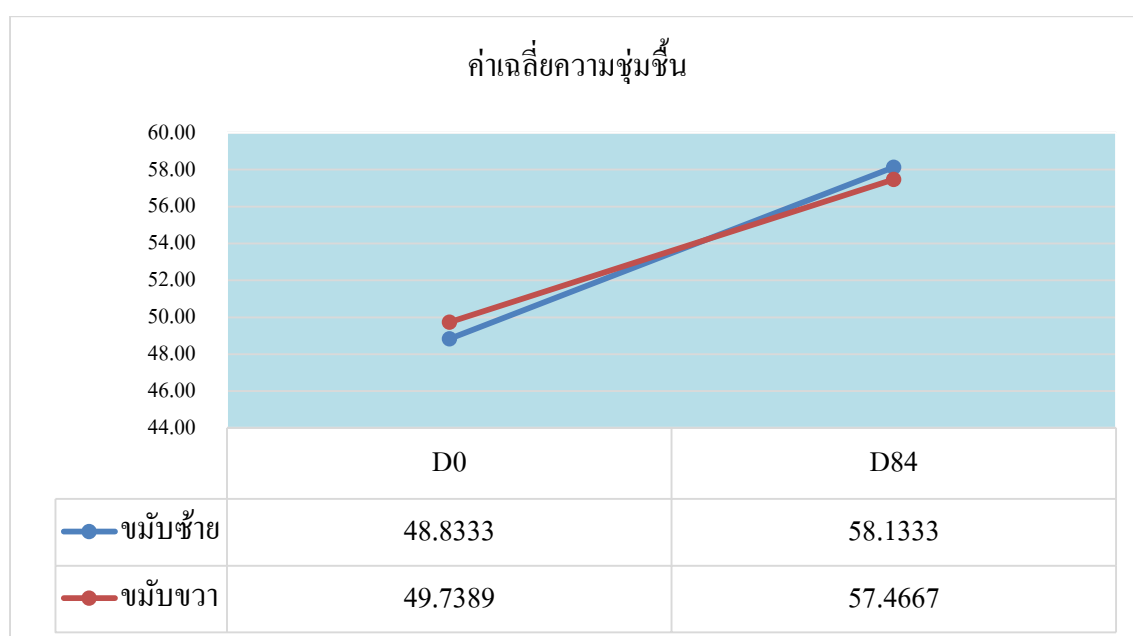
$$H_1 : \mu_{\text{หลัง}} > \mu_{\text{ก่อน}}$$

โดยที่ $\mu_{\text{ก่อน}}$ คือ ค่าเฉลี่ยความชุ่มชื้นของผิวก่อนรับประทานคอลลาเจน (D0)

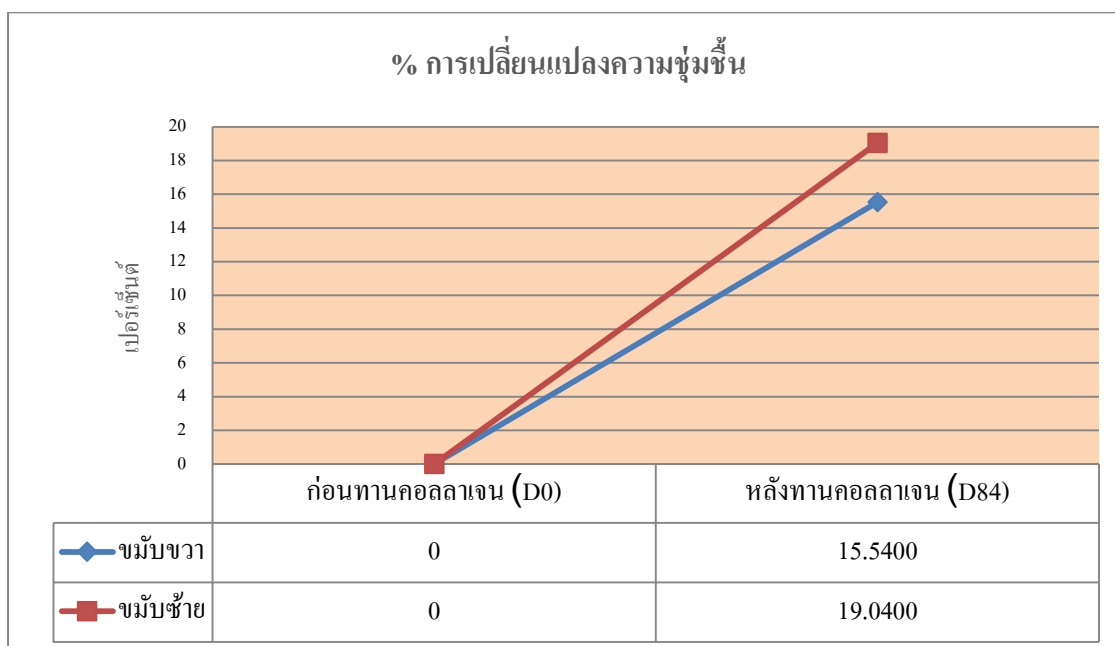
$\mu_{\text{หลัง}}$ คือ ค่าเฉลี่ยความชุ่มชื้นของผิวหลังรับประทานคอลลาเจนในสัปดาห์ที่ 12 (D84)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยความชุ่มชื้น (Mean) (n = 18)

	ก่อนรับประทาน คอลลาเจน (D0)	หลังรับประทานคอลลา เจน (D84)	% การเปลี่ยนแปลง
ความชุ่มชื้นขมับซ้าย	48.8333	58.1333	19.04%
ความชุ่มชื้นขมับขวา	49.7389	57.4667	15.54%

ภาพที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ยความชุ่มชื้นผิวของอาสาสมัคร

ภาพที่ 4.6 แสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงความชุ่มชื้นก่อนและหลังรับประทานคอลลาเจน

จากตารางที่ 4.4 รูปกราฟที่ 4.5 และ 4.6 แสดงผลค่าเฉลี่ยความชุ่มชื้นและอัตราการการเปลี่ยนแปลงของผิวหนังอาสาสมัคร พบว่า

ค่าเฉลี่ยความชุ่มชื้นของผิวขมับซ้ายหลังรับประทานคอลลาเจน (D84) = 58.1333 มากกว่าก่อนรับประทานคอลลาเจน (D0) = 48.8333 หรือเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 19.04%

ค่าเฉลี่ยความชุ่มชื้นของผิวขมับขวาหลังรับประทานคอลลาเจน (D84) = 57.4667 มากกว่า ก่อนรับประทานคอลลาเจน (D0) = 49.7389 หรือเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 15.54%

4.3 ผลการประเมินความยืดหยุ่นของผิวหนัง

ผลการวัดความยืดหยุ่นของผิวด้วยเครื่อง Skinprint ก่อนรับประทานคอลลาเจน (D0) และหลังรับประทานคอลลาเจน (D84)

ตารางที่ 4.5 ผลการวัดความยืดหยุ่นของผิวหนังของอาสาสมัคร

อาสาสมัคร	E_L_D0	E_R_D0	E_L_D84	E_R_D84
คนที่ 1	75	77	66	70
คนที่ 2	75	92	88	93

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

อาสาสมัคร	E_L_D0	E_R_D0	E_L_D84	E_R_D84
คนที่ 3	79	68	76	67
คนที่ 4	70	67	77	73
คนที่ 5	73	81	98	71
คนที่ 6	78	75	72	62
คนที่ 7	85	64	99	94
คนที่ 8	62	70	66	72
คนที่ 9	65	71	68	74
คนที่ 10	61	62	67	77
คนที่ 11	76	71	85	78
คนที่ 12	82	76	86	72
คนที่ 13	63	67	72	70
คนที่ 14	63	59	70	62
คนที่ 15	67	74	61	64
คนที่ 16	59	66	62	67
คนที่ 17	74	51	63	58
คนที่ 18	58	62	64	67
คนที่ 19	77	79	-	-
คนที่ 20	93	87	-	-

หมายเหตุ. คนที่ 19 และคนที่ 20 ให้ออกจากการศึกษาทดลองเพราะรับประทานไม่ต่อเนื่อง

จากข้อมูลในตารางที่ 4.5 นำมาประเมินผลค่าความยืดหยุ่นของผิว ดังนี้

$$H_0 : \mu_{E\text{หลัง}} = \mu_{E\text{ก่อน}}$$

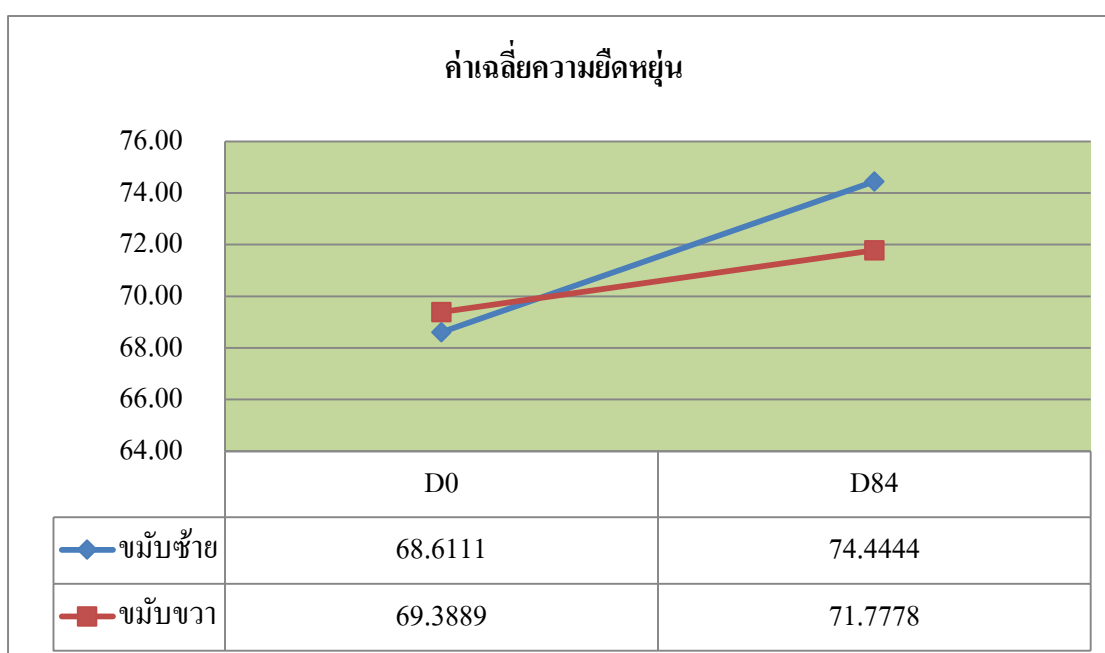
$$H_1 : \mu_{E\text{หลัง}} > \mu_{E\text{ก่อน}}$$

โดยที่ $\mu_{E\text{ก่อน}}$ คือ ค่าเฉลี่ยของความยืดหยุ่นของผิวก่อนรับประทานคอลลาเจน (D0)

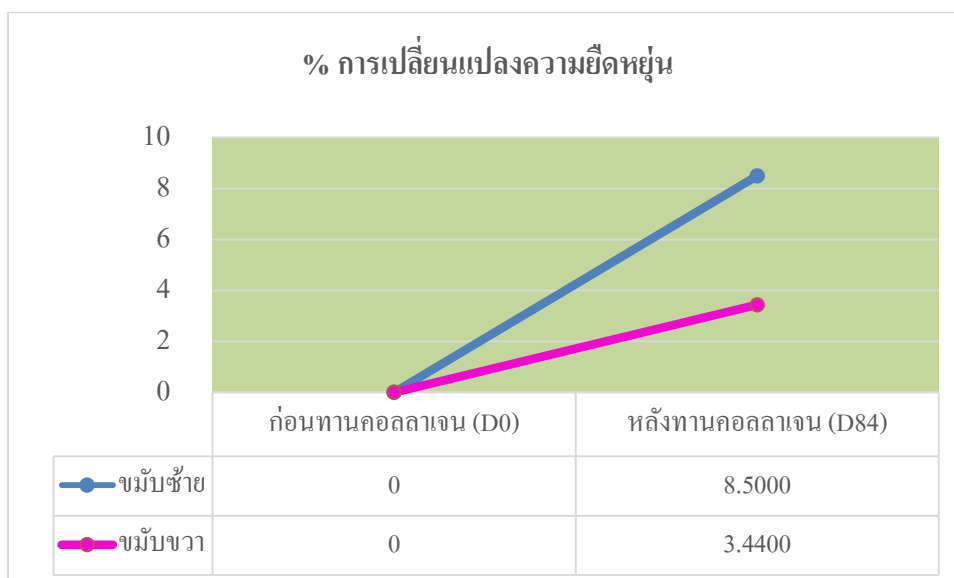
$\mu_{E\text{หลัง}}$ คือ ค่าเฉลี่ยความยืดหยุ่นของผิวหลังรับประทานคอลลาเจนสัปดาห์ที่ 12 (D84)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยความยืดหยุ่น (Mean) (n = 18)

	ก่อนรับประทาน คอลลาเจน (D0)	หลังรับประทาน คอลลาเจน (D84)	% การเปลี่ยนแปลง
ความยืดหยุ่นขมับซ้าย	68.6111	74.4444	8.50%
ความยืดหยุ่นขมับขวา	69.3889	71.7778	3.44%

ภาพที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ยความยืดหยุ่นผิวของอาสาสมัคร

ภาพที่ 4.8 แสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงความยืดหยุ่นก่อนและหลังรับประทานคอลลาเจน

จากตารางที่ 4.6 ภาพที่ 4.7 และภาพที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยความยืดหยุ่นของผิวหนังอาสาสมัคร พบว่า ค่าเฉลี่ยความยืดหยุ่นของผิวหนังขมับซ้ายหลังรับประทานคอลลาเจน (D84) = 74.4444 มากกว่า ก่อนรับประทานคอลลาเจน (D0) = 68.6111 หรือเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 8.50%

ค่าเฉลี่ยความยืดหยุ่นของผิวหนังขมับขวาหลังรับประทานคอลลาเจน (D84) = 71.7778 มากกว่า ก่อนรับประทานคอลลาเจน (D0) = 69.3889 หรือเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 3.44%

4.4 ผลการเปรียบเทียบความชุ่มชื้นและความยืดหยุ่นด้วยค่าสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 4.7 ค่าสถิติทดสอบ t และค่า p-value ของความชุ่มชื้นและความยืดหยุ่น เปรียบเทียบก่อน รับประทานคอลลาเจน (D0) และหลังรับประทานคอลลาเจน (D84) ของผิวหนังขมับซ้ายและขมับ ข้างขวา

เปรียบเทียบก่อน (D0) และ หลัง (D84) รับประทาน คอลลาเจน	ผลเปรียบเทียบ (Paired Differences)				t	P-value	แปลค่า
	Mean	Std. Deviation	95% Confidence				
			Lower	Upper			

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

เปรียบเทียบก่อน (D0) และ หลัง (D84) รับประทาน คอลลาเจน		ผลเปรียบเทียบ (Paired Differences)				t	P-value	แปลค่า
		Mean	Std. Deviation	95% Confidence				
				Lower	Upper			
คู่ที่ 1	ความชุ่มชื้นของ ผิวหนังข้างซ้าย	-9.3000	8.5891	-13.5712	-5.0288	-4.594	.000	มากกว่า
คู่ที่ 2	ความชุ่มชื้นของ ผิวหนังข้างขวา	-7.7278	9.6127	-12.5081	-2.9475	-3.411	.003	มากกว่า
คู่ที่ 3	ความยืดหยุ่นของ ผิวหนังข้างซ้าย	-5.8333	9.7574	-10.6856	-.9811	-2.536	.021	มากกว่า
คู่ที่ 4	ความยืดหยุ่นของ ผิวหนังข้างขวา	-2.3889	9.8944	-7.3093	2.5315	-1.024	.320	ไม่ มากกว่า

จากตารางที่ 4.7 คำนวณค่าทางสถิติโดยใช้ Paired Samples T-test แปลผลดังนี้

1. คู่ที่ 1 เปรียบเทียบระหว่างความชุ่มชื้นของผิวหนังข้างซ้ายก่อนรับประทานคอลลาเจน (D0) และหลังรับประทานคอลลาเจน (D84) พบว่าความชุ่มชื้นของผิวหนังข้างซ้ายหลังรับประทานคอลลาเจนมากกว่าก่อนรับประทานคอลลาเจน อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (p-value = 0.000)
2. คู่ที่ 2 เปรียบเทียบระหว่างความชุ่มชื้นของผิวหนังข้างขวาก่อนรับประทานคอลลาเจน (D0) และหลังรับประทานคอลลาเจน (D84) พบว่าความชุ่มชื้นของผิวหนังข้างขวาหลังรับประทานคอลลาเจนมากกว่าก่อนรับประทานคอลลาเจน อย่างมีนัยสำคัญ ที่ความเชื่อมั่น 95% (p-value = 0.003)
3. คู่ที่ 3 เปรียบเทียบระหว่างความยืดหยุ่นของผิวหนังข้างซ้ายก่อนรับประทานคอลลาเจน (D0) และหลังรับประทานคอลลาเจน (D84) พบว่าความยืดหยุ่นของผิวหนังข้างซ้ายหลังรับประทานคอลลาเจนมากกว่าก่อนรับประทานคอลลาเจน อย่างมีนัยสำคัญ ที่ความเชื่อมั่น 95% (p-value = 0.021)

4. คู่ที่ 4 เปรียบเทียบระหว่างความยืดหยุ่นของผิวขมับข้างขวาก่อนรับประทานคอลลาเจน (D0) และหลังรับประทานคอลลาเจน (D84) พบว่าความยืดหยุ่นของผิวขมับข้างขวาหลังรับประทานคอลลาเจนไม่มากกว่าก่อนรับประทานคอลลาเจน ที่ความเชื่อมั่น 95% (p-value = 0.320)

4.5 ผลการเปรียบเทียบความชุ่มชื้นและความยืดหยุ่นต่ออายุที่แตกต่างกัน ด้วยค่าสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

จากผลวิเคราะห์ทางสถิติที่ได้ ทำให้ผู้ทำวิจัยต้องการทราบว่าอายุจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของผิวดูด้วยหรือไม่ จึงได้แบ่งกลุ่มอายุช่วงพิสัยเท่ากับ 10 เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ อายุ 26-35 ปี จำนวน 6 คน อายุ 36-45 ปีจำนวน 7 คน อายุ 46-55 ปีจำนวน 3 คน อายุ 56-65 ปีจำนวน 2 คน พบว่า

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าสถิติทดสอบ p-value ของความชุ่มชื้นและความยืดหยุ่นของผิวขมับข้างซ้ายและขมับข้างขวา แบ่งอายุเป็น 4 กลุ่ม เปรียบเทียบก่อนรับประทานคอลลาเจน (D0) และหลังรับประทานคอลลาเจน (D84) (แสดงเฉพาะค่า P-value)

เปรียบเทียบก่อน (D0) และหลัง (D84) รับประทานคอลลาเจน	P-value			
	อายุ 26-35 (6 คน)	อายุ 36-45 (7 คน)	อายุ 46-55 (3 คน)	อายุ 56-65 (2 คน)
ความชุ่มชื้นของผิวขมับข้างซ้าย	0.323	0.005	0.184	0.300
ความชุ่มชื้นของผิวขมับข้างขวา	0.251	0.005	0.254	0.785
ความยืดหยุ่นของผิวขมับข้างซ้าย	0.436	0.003	0.762	0.818
ความยืดหยุ่นของผิวขมับข้างขวา	0.232	0.110	0.670	0.105

จากตารางที่ 4.8 คำนวณค่าทางสถิติแปลผลดังนี้

เปรียบเทียบความชุ่มชื้นและความยืดหยุ่นของผิวขมับข้างซ้ายและข้างขวาก่อนรับประทานคอลลาเจน (D0) และหลังรับประทานคอลลาเจน (D84) ในแต่ละกลุ่มอายุ พบว่า มีเพียงกลุ่มอายุระหว่าง 36-45 ปี มีความชุ่มชื้นของผิวขมับข้างซ้ายและข้างขวาหลังรับประทานคอลลาเจนมากกว่าก่อนรับประทานคอลลาเจน อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (p-value = 0.005)

สำหรับความยืดหยุ่นของผิวขมับทั้งสองข้าง พบว่าความยืดหยุ่นของผิวขมับข้างซ้าย หลังรับประทานคอลลาเจนมากกว่าก่อนรับประทานคอลลาเจน อย่างมีนัยสำคัญ ที่ความเชื่อมั่น 95% (p-value = 0.003)

ส่วนความยืดหยุ่นของผิวขมับข้างขวา หลังรับประทานคอลลาเจนไม่มากกว่าก่อนรับประทานคอลลาเจน ที่ความเชื่อมั่น 95% (p-value = 0.110)

จากการแปลผลของตารางที่ 4.8 พบว่ามีข้อจำกัดเรื่องจำนวนคนช่วงอายุ 46-55 ปี และ 55-65 ปี มีจำนวนคนน้อยแตกต่างจาก 2 กลุ่มแรก จึงทดสอบผลโดยการนำช่วงอายุ 46-55 ปี จำนวน 3 คน ช่วงอายุ 56-65 ปี จำนวน 2 คน มารวมกันเท่ากับ 5 คน ทำให้มีปริมาณจำนวนคนที่ใกล้เคียงกัน ปรากฏผลดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าสถิติทดสอบ p-value ของความชุ่มชื้นและความยืดหยุ่นของผิวขมับข้างซ้าย และขมับข้างขวา แบ่งอายุเป็น 3 กลุ่ม เปรียบเทียบก่อนรับประทานคอลลาเจน (D0) และหลังรับประทานคอลลาเจน (D84)

เปรียบเทียบก่อน (D0) และหลัง (D84) รับประทานคอลลาเจน	P-value		
	อายุ 26-35 (6 คน)	อายุ 36-45 (7 คน)	อายุ 46-65* (5 คน)
ความชุ่มชื้นของผิวขมับข้างซ้าย	0.323	0.005	0.038
ความชุ่มชื้นของผิวขมับข้างขวา	0.251	0.005	0.442
ความยืดหยุ่นของผิวขมับข้างซ้าย	0.436	0.003	0.958
ความยืดหยุ่นของผิวขมับข้างขวา	0.232	0.110	0.707

หมายเหตุ. แบ่งอายุเป็น 3 กลุ่ม ที่จำนวนคนใกล้เคียงกัน (แสดงเฉพาะค่า P-value)

แปลผลเพิ่มเติมจากตารางที่ 4.8 มาเป็นตารางที่ 4.9 แบ่งอายุจาก 4 กลุ่มเป็น 3 กลุ่ม เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างใกล้เคียงกัน โดยรวมกลุ่มอายุ 46-55 ปี เข้ากับกลุ่มอายุ 56-65 ปี ผลคำนวณค่าทางสถิติ พบว่า ไม่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งความชุ่มชื้นและความยืดหยุ่นหลังจากรับประทานคอลลาเจน อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (p-value > 0.005)